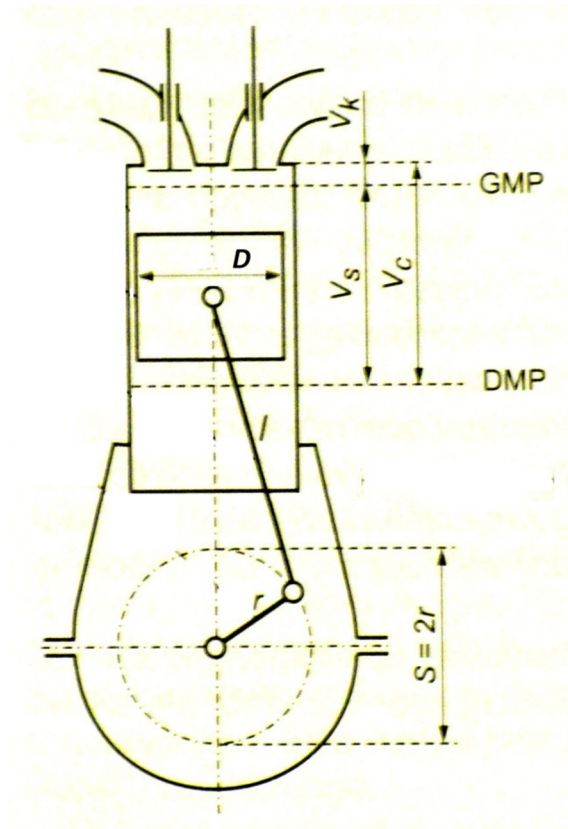

TEMAT: PARAMETRY KONSTRUKCYJNE SILNIKA TŁOKOWEGO

Charakterystyczne wymiary układu korbowo-tłokowego są wielkościami od których zależy praca silnika a zwłaszcza jej przebieg. Wielkości te nazywa się **parametrami konstrukcyjnymi silnika**.

Parametry te wskazane są na rysunku:

Są to:

GMP (Górne Martwe Położenie) tłoka – położenie tłoka najdalsze od osi wału korbowego. Zamiennie oznaczany jako: GZP (Górne Zwrotne Położenie) lub ZZ (Zwrot Zewnętrzny).

DMP (Dolne Martwe Położenie) tłoka – położenie tłoka najbliższe do osi wału korbowego. Zamiennie oznaczany jako: DZP (Dolne Zwrotne Położenie) lub ZW (Zwrot Wewnętrzny).

r – promień wykorbienia wału korbowego.

l – długość korbowa.

S - skok tłoka – droga przemieszczana przez tłok między GMP a DMP. Jest dwukrotnością promienia wykorbienia wału korbowego. Odpowiada obrotowi wału korbowego o 180° .

D – średnica cylindra

V_s – objętość (pojemność) skokowa cylindra. Określana zależnością: $V_s = \frac{\pi D^2}{4} \cdot S$

V_{SS} – objętość (pojemność) skokowa silnika stanowi iloczyn pojemności skokowej cylindra i ilości cylindrów. Określana zależnością: $V_{SS} = V_S \cdot i$ gdzie: i – ilość cylindrów silnika.

V_k – objętość komory spalania – stanowi objętość przestrzeni nad denkiem tłoka w chwili gdy znajduje się on w GMP.

V_c – objętość całkowita cylindra – stanowi objętość przestrzeni nad denkiem tłoka w chwili gdy znajduje się on w DMP. Jest sumą objętości skokowej i objętości komory spalania: $V_c = V_S + V_k$

Pomiędzy powyższymi parametrami wymiarowymi występują zależności:

1. $\lambda = \frac{r}{l}$

średnia wartość stosunku λ w silnikach zawiera się w przedziale 0,25...0,30

2. zależność między skokiem a promieniem wykorbienia: $S=2r$

3. stosunek skoku tłoka do średnicy cylindra S/D:

< 1 - silniki krótkoskokowe

= 1 - silniki kwadratowe

> 1 - silniki długoskokowe

Praktycznie spotykane proporcje S/D:

0,70...1,15 – silniki ZI oraz 0,95...1,25 – silniki ZS

4. Pomiędzy objętością całkowitą a objętością komory spalania zachodzi zależność nazywana *stopniem sprężania* - ε . Jest on stosunkiem początkowej do końcowej objętości sprężania.

$$\varepsilon = \frac{V_c}{V_k} \rightarrow \frac{V_k + V_S}{V_k} = 1 + \frac{V_S}{V_k}$$

W praktyce stopień sprężania wynosi: dla silników **ZI $\varepsilon = 8...12$** a dla silników **ZI $\varepsilon = 17...22$**